

[Hans Schmidt.]

Min omskrivning er da denne, at det store fællesmarked skal være muligt, fordi det er det ene fornødne. Jeg tvivler også på, at argumenterne herimod kan veje tungere til end de modsætninger, som har gjort sig gældende ved dannelsen af det store frihandelsområde. For spørgsmålet er jo ikke, hvordan man bedst kan undgå at afgive noget af suveræniteten, men om den bevares bedst i et frit, men fast fællesskab eller i en sovjetstat.

Efter udtalelser at dømme, som førende mænd i arbejdet for det store frihandelsområde i den seneste tid har fremsat, står man meget rådvild over for dette problem, hvis løsning, såfremt man finder en, sådan som det er gået, ikke kan blive til meget mere end to sammenslutninger, to blokke af stater, som i bedste fald driver lidt handel med hverandre. Der berettes således om, at minister Erhard anser divergenserne mellem de seks og de syv for at være tragiske, og at de har ført til en situation, som ikke længere kan opretholdes. Endvidere skriver ministeren i en artikel i tidskriftet *Europäische Integration* af 5. oktober, at disse divergenser er i fare for at føre til misforståelser, som ikke har deres udspring i økonomiske, men i politiske aspekter; endvidere at økonomiske særforbindelser er utilstrækkelige som middel til et snævert, politisk fællesskab, og at — når dette erkendes — alle de kræfter ville få overhånd, som altid har været opfyldt af længsel efter en politisk europæisk føderation.

Jeg vil dertil gerne sige, at jeg har svært ved at bringe disse synspunkter i overensstemmelse med minister Erhards anbefaling til Danmark om ikke at tage et medlemskab i det europæiske økonomiske fællesskab i betragtning. Det skete i anledning af ministerens forannævnte tre dages statsbesøg her i København i udtalelser til pressen ved ankomsten til Kastrup og ifølge pressemeddelelser under forhandlinger med regeringen og ved en tale i den tætfulde, store historiske sal på Børsen. Ifølge næste dags stort opsatte pressereferater varede talen 1½ time og blev holdt uden manuskript; den blev betegnet som et oratorisk mesterværk, som en kæmpetale, og referaterne berettede sandt. Sandt

er det også, at ministeren gav udtryk for den tro, at han forstod Danmarks ønsker så godt, at han kunne blive Danmark en god talsmand — og så vidt var alt såre godt.

Men var konklusionen rigtig, at der intet alternativ gaves til det store frihandelsområde, og at alle bestræbelser måtte samles om denne opgave uden at skele til andre muligheder? Jeg var meget betænkelig, da jeg forlod salen på Børsen, og jeg har siden i mine taler her fra denne talerstol ytret tvivl om, at denne politisk-matematiske formel var rigtig. I dag tror jeg, at denne konklusion var en skæbnetung fejltagelse.

Jeg er overbevist om, at hvis ministeren på samme indtrængende måde havde talt for Danmarks indtræden i fællesmarkedet og tilsagt alle de garantier for landets fortsatte trivsel og beståen, som en god nabo er i stand til at give, og som der også allerede nu er givet beviser for, og som også jeg på det tyske mindretals vegne for vort område af egen drift har givet udtryk for, så tror jeg, at situationen havde været en helt anden og bedre i dag, og jeg tror, at ministeren så ikke i dag stod i en så fortvivlet kamp, som ministeren udkæmper for en tvivlsom sag.

Det er så et spørgsmål, om Danmark, om den høje regering, om det høje ting gør klogt og ret i, fortsat at tage minister Erhards henstilling til følge med alle konsekvenser, hvoraf frit lejde ind i det lille frihandelsområde er den mest vidtgående. Jeg er mere end nogen sinde af den opfattelse, at Danmark er tungen på vægtskålen, når beslutningen om Europas fremtid skal tages. Formidlerens gerning — det har jeg gjort rede for før — og brobyggerens gerning kan Danmark kun udøve ved at gå ind i fællesmarkedet for derigennem at give stødet til, at også de andre indtræder før eller senere, det ene land efter det andet. Så er vejen banet for det brede og faste europæiske samarbejde, som tiden kræver.

Til disse betragtninger vil jeg så føje nogle ord om et par anliggender, som også ligger mig på sinde. Jeg hilser med tilfredshed, at ratifikationen af den under den 24. august dette år undertegnede aftale med Forbundsrepublikken Tyskland om erstatning til personer, der har været udsat for forfølgelse, nu kan foretages, og at de